

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Gorzowie Wlkp.

66-400 Gorzów Wlkp., ul. J. Pankiewicza 5-7;

w dniach 28-29 czerwca 2012 r.

Działając na podstawie art. 22 pkt. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.) w związku z §11 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz §13 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Krzysztof Frisoli** – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 235-1/2012 z dnia 19.06.2012 r. – przewodniczący Zespołu;
2. **Wiesława Mikołajczyk** - Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 235-2/2012 z dnia 19.06.2012 r.;

[Dowód – akta kontroli str. 1-4]

przeprowadził w dniach 28-29 czerwca 2012 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., przy ul. Pankiewicza 5-7 w zakresie sposobu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz klientów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.

Okres objęty kontrolą: rok 2011 do dnia kontroli.

[Dowód – akta kontroli str. 5-8]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód – akta kontroli str. 9-12]

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Kwalifikacje, zatrudnienie i szkolenie kadr.
2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych.
3. Specjalistyczne poradnictwo – organizacja i realizacja zadania.
4. Usamodzielnienie i pomoc w integracji ze środowiskiem.
5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem.
6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponad gminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.
7. Prowadzenie mieszkań chronionych.
8. Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
9. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
10. Środki finansowe na realizację zadań powiatu.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Joanny Kędzior - Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.

[Dowód – akta kontroli str. 13-30]

USTALENIA Z KONTROLI:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. mieści się w budynku przy ul. Pankiewicza 5-7. PCPR znajduje się na drugim piętrze gdzie zajmuje 5 pomieszczeń. Pomieszczenia są wyposażone w niezbędne meblowanie i sprzęty biurowe. Ponadto w budynku w którym mieści się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonują m.in.: Starostwo Powiatowe, Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Powiatowy Rzecznik Konsumentów, Polska Fundacja Przedsiębiorczości a także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pracuje w poniedziałki w godz. 7.30 – 17.00, od wtorku do czwartku w godz. 7.30 – 15.30 oraz w piątki w godz. 7.30 – 14.00.

W powiecie funkcjonują następujące jednostki organizacyjne pomocy społecznej, które podlegają bieżącemu nadzorowi Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie:

1. Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim.
2. Dom Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kamieniu Wielkim.

1. Kwalifikacje, zatrudnienie i szkolenie kadr.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. zatrudnionych jest 12 osób (10 osób na pełen etat; 1 osoba na 1/3 etatu; jedna osoba na 1/4 etatu).

Obowiązki pracownika socjalnego pełni 6 pracowników (6 etatów). Wszyscy wymienieni pracownicy socjalni realizują zadania z zakresu pomocy społecznej w tym 2 pracowników również realizuje zadania z zakresu o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wymienionych 2 pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej oraz z pieczy zastępczej nie mają wyodrębnionych etatów na poszczególne zadania (brak możliwości precyzyjnego rozgraniczenia czasu pracy na w/w zadania). Zgodnie z art. 76 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z dnia 21 lipca 2011 r. Nr. 149, poz. 887) organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania (...); w przypadku gdy wyznaczoną (...) jednostką organizacyjną jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw pieczy zastępczej. W związku z tym zasadne jest aby pracownicy realizujący zadania z pieczy zastępczej byli etatowo podporządkowani do zespołu ds. pieczy zastępczej, natomiast w przypadku wykonywania zadań z pieczy zastępczej i pomocy społecznej wskazane byłoby rozdzielnie etatowo czasu pracy na poszczególne wykonywane zadania.

Szczegółowo sprawdzono wszystkie akta osobowe w/w osób. Zgromadzone w teczkach dokumenty poświadczają kwalifikacje pracowników socjalnych do wykonywania zadań pomocy społecznej wynikających z zakresów czynności.

Ponadto zatrudniony jest dyrektor jednostki oraz pracownik realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dyrektor jednostki posiada niezbędne wykształcenie a także ukończoną specjalizację z organizacji pomocą społeczną oraz wymagany staż pracy w pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie po analizie akt pracowników stwierdzono że tylko jeden pracownik socjalny brał udział w szkoleniu z zakresu pomocy społecznej: „starzejące się społeczeństwo jako wyzwanie w pracy socjalnej” oraz „praca socjalna”.

W przedstawionej dokumentacji przez Panią Dyrektora wynika że w kontrolowanym okresie zaplanowano 4 szkolenia i doskonalenia zawodowego (po 2 szkolenia w 2011 r. oraz 2012 r.) dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu gorzowskiego (w myśl art. 19 ust. 14 cyt. ustawy o pomocy społecznej). Zrealizowano 3 szkolenia a ponadto 1 planowane szkolenie ma odbyć się na przełomie III/IV kwartału br. przeznaczone dla pracowników

ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu gorzowskiego w zakresie mediacji oraz uzależnień dla pracowników ośrodków pomocy społecznej. Tematyka odbytych 3 szkoleń:

- 20 maja i 29 września 2011 r. „Przetwarzanie, przechowywanie, opracowanie dokumentacji niejawnych, obowiązki kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej i Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie ochrony danych osobowych. Dokumentacja osób przetwarzających dane osobowe” - szkolenie przeprowadzone dla kierowników ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu;

- 21 września 2011 r. „Omówienie założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” - szkolenie przeprowadzone dla kierowników ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu;

- 7 lutego 2012 r. „Szkolenie z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” - szkolenie przeprowadzone dla kierowników i pracowników ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu.

[Dowód – akta kontroli str. 31-78; 151-170]

Zadanie realizowane z istotnymi uchybieniami w zakresie dostępności do szkoleń dla wszystkich pracowników socjalnych. Brak możliwości oceny zabezpieczenia etatowego do realizacji zadań pomocy społecznej (uchylenia organizacyjne).

2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Powiat gorzowski posiada opracowaną Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2014 uchwaloną Uchwałą Rady Powiatu z dnia 30 czerwca 2005 r. Nr 173/XXVIII/2005.

Strategia jest nastawiona na problemy pomocy społecznej, ochrony rodziny, promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej a także zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, podejmowanie wszelkich działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.

Głównym zadaniem Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zakresie pomocy społecznej jest integracja osób niepełnosprawnych umożliwiającą im udział w życiu zawodowym, społecznym i kulturalnym. Powyższe zadanie realizowane jest poprzez projekt „Nowe umiejętności – nowe możliwości” który umożliwia ułatwienie kontaktów społecznych osobom niepełnosprawnym we wszystkich dziedzinach życia

i wyjście z izolacji. Ponadto w/w osoby nabyły nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe dające im szansę na odnalezienie się na rynku pracy a także możliwość usamodzielnienia się.

Wspieranie instytucji jednostek pomocy społecznej jako jedno z istotnych zadań w strategii jest realizowane w formie cyklicznych szkoleń i spotkań. Podnoszenie kwalifikacji przez osoby zawodowo zajmujące się pomaganiem daje praktyczne przygotowanie do pracy na rzecz osób potrzebujących wsparcia. Udało zrealizować się 3 szkolenia dla kadr pomocy społecznej a w planach na bieżący rok są już planowane następne szkolenia.

Z jednych z zaplanowanych zamierzeń było rozwinięcie pomocy psychologiczno pedagogicznej rodzinie które udało się zrealizować. W każdej gminie jest możliwość skorzystania z bezpłatnych porad psychologa, pedagoga i prawnika (informacja zawiera również miejsce i harmonogram dyżurów specjalistów).

Ważną rolę w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pełni zabezpieczenie socjalno – społeczne dla osób niepełnosprawnych, rozpoznawanie potrzeb i oczekiwań w/w osób i ich rodzin poprzez prowadzoną integrację społeczności lokalnej a także różnego rodzaju formy oparcia społecznego.

Jak wynika z analizy działań podejmowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. do dnia kontroli proponowany program Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest realizowany zgodnie z założeniami Programu.

[Dowód – akta kontroli str. 79-150; 171-178]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

3. Specjalistyczne poradnictwo – organizacja i realizacja zadania.

W toku czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację dotyczącą realizacji zadania z zakresu zapewnienia poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców powiatu gorzowskiego znajdujących się w sytuacji kryzysowej, (rejstry, sprawozdania z udzielanego poradnictwa), z której wynika, że mieszkańcy powiatu mają zapewniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego. Do burmistrzów i wójtów w powiecie rozesłane zostały pisma informujące o możliwości skorzystania z bezpłatnych porad psychologa, pedagoga i prawnika. Informacja zawiera również miejsce i harmonogram dyżurów specjalistów. Powiat realizuje zadanie między innymi przez przystępowanie do różnych Projektów. W ramach Projektu „Dobra Rada” z pozyskanych środków z Urzędu Marszałkowskiego

w Zielonej Górze udzielano poradnictwa psychologicznego(3 godz. w tygodniu), prawnego (3 godz. w tygodniu); pedagogicznego (1 godz. w tygodniu). Psycholog udzielił łącznie 15 porad, Prawnik- 52 porady, Pedagog 11 porad. Ze środków własnych PCPR realizowało zadanie oferując 1x w tygodniu po jednej godzinie poradnictwo psychologiczne i prawne. Prawnik udzielił 3 porady w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów natomiast psycholog udzielił 25 porad. Porady obejmowały ustawowo wskazany zakres porad. W przypadku każdego ze specjalistów można umówić się na inną niż wyznaczona godzina dyżuru, można też uzyskać poradę w formie pisemnej i telefonicznej.

Poradnictwa specjalistycznego udzielano również w ramach projektu „Nowe umiejętności nowe możliwości” współfinansowanego ze środków EFS. Udzielano poradnictwa rodzinnego, które obejmowało problemy funkcjonowania rodzin naturalnych zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, z którego skorzystało 63 osoby a 5 rodzin zostało objętych pracą asystenta rodziny. Poza tym w ramach tego projektu mieszkańcy powiaty skorzystali z poradnictwa psychologicznego – 20 osób, prawnego 5 osób. Specjaliści posiadają kwalifikacje zgodne z zakresem wykonywanych czynności zawodowych. (kserokopie dokumentów poświadczających kwalifikacje, w aktach). Wszyscy specjaliści posiadają odpowiednie przygotowanie do realizacji zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego. Łącznie poradnictwa specjalistycznego udzielało 10 różnych specjalistów w tym: 2 psychologów, 3 prawników i 5 pedagogów. Efekty podejmowanych działań to między innymi: zdiagnozowanie fobii szkolnej, objawów depresyjnych i skierowanie na cykl terapii, skierowanie do logopedy, poradni psychologiczno-pedagogicznej, psychiatry, poradni rodzinnej, podejmowanie działań cyklicznych w zakresie edukacji stosowania metod wychowawczych(dobór kar i nagród), zdiagnozowanie i objęcie 5 rodzin pracą asystenta rodziny. Jednostka prowadzi wszystkie ustawo wskazane rodzaje poradnictwa. Aktualnie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. złożyło stosowny wniosek o dokonanie wpisu jednostki specjalistycznego poradnictwa do rejestru wojewody lubuskiego.

Na poradnictwo przeznaczone jest pomieszczenie o powierzchni ok. 40m², jasne przestronne, wyposażone w meble biurowe i zabawki dla dzieci. Pomieszczenia stwarzają klientom warunki do prowadzenia rozmów indywidualnych z zachowaniem intymności prywatności i godności. Jednostka zapewnia właściwe warunki lokalowe do realizacji zadania.

[Dowód – akta kontroli str. 179-240]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

4. Usamodzielnienie i pomoc w integracji ze środowiskiem.

W okresie 2011 roku do dnia kontroli nie została przyznana żadna pomoc pieniężna na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej oraz na kontynuowanie nauki.

Z przedłożonej przez Dyrektora jednostki kontrolowanej informacji wynika, że nie złożono żadnego wniosku o taką formę pomocy.

[Dowód – akta kontroli str. 241-244]

5. Pomoc cudzoziemcom.

W powiecie gorzowskim w okresie objętym kontrolą nie przebywały osoby posiadające status uchodźcy w związku z czym nie udzielono pomocy cudzoziemcom (brak wniosków o taką formę pomocy).

6. Domy Pomocy Społecznej.

W powiecie gorzowskim funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej o zasięgu powiatowym. Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim oferuje łącznie 103 miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz Dom Pomocy Społecznej w Kostrzynie który oferuje łącznie 58 miejsc dla osób w podeszłym wieku. Obydwa Domy działają na podstawie wydanego zezwolenia Wojewody Lubuskiego. W/w domy spełniają określony w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U.Nr 217, poz.1837) wymagany standard usług.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że na przestrzeni roku 2011 do dnia kontroli umieszczono w obydwu domach 16 osób; 7 osób w Kamieniu Wielkim oraz 9 osób w Kostrzynie. Żadnej osobie nie odmówiono umieszczenia w w/w domu.

Przeanalizowano losowo 8 teczek dostępnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie odnośnie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim i Kostrzynie tj. 50 % ogółu osób umieszczonych w w/w domach w okresie objętych kontrolą.

Dokumentacja kompletna, prowadzona prawidłowo. W teczkach w/w osób znajduje się przeprowadzony wywiad środowiskowy, podanie o przyjęcie do domu pomocy

społecznej, decyzja kierująca (OPS) do domu pomocy społecznej, ponadto w teczkach znajduje się decyzja umieszczenia w domu oraz decyzja odpłatności za pobyt w domu. W teczkach znajdują się potwierdzenia odbioru decyzji (żadna z kontrolowanych osób nie była umieszczona na podstawie postanowienia sądu).

Na podstawie analizy akt stwierdzono, że 1 osoba oczekiwała 6 miesięcy na umieszczenie i nie została wpisana na listę oczekujących na miejsce w domu.

Natomiast pozostałe 7 osób skierowanych do domu pomocy społecznej nie była wpisana na listę oczekujących na miejsce w domu, gdyż została umieszczona bezzwłocznie lub w ciągu 3 miesięcy od momentu wydania decyzji kierującej do domu pomocy społecznej.

[Dowód – akta kontroli str. 245-258]

Zadanie realizowane z istotnymi uchybieniami w zakresie realizacji zapisów ustawowych dot. czasu oczekiwania na miejsce w Domu Pomocy Społecznej.

7. Mieszkania chronione.

Powiat Gorzowski nie prowadzi mieszkań chronionych. Także w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o objęcie wsparciem w formie mieszkania chronionego.

[Dowód – akta kontroli str. 259-262]

8. Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie Powiatu nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony przez Powiat. Wspieraniem osób z zaburzeniami psychicznymi zajmują się 3 Środowiskowe Domy Samopomocy w Witnicy, Kostrzynie n/O oraz w Santoku które funkcjonują na prawach miejskich i dysponują obecnie 80 miejscami. Ponadto na terenie powiatu funkcjonują 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kamieniu Wielkim oraz w Chwałęcicach dysponujące łącznie 60 miejscami.

Z danych znajdujących się w aktach Wydziału Polityki Społecznej nadesłanych przez Gminy Powiatu Gorzowskiego a także z informacji przekazanych przez Dyrektora PCPR

wynika, że z ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzysta 129 uczestników (11,5%) z gmin powiatu na 1.122 leczonych w powiecie gorzowskim (dane z NFZ z 2010 r.).

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. realizuje projekt pn. „Nowe umiejętności – nowe możliwości”. Realizacja projektu możliwa jest z uzyskanego dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Z informacji Pani Dyrektor Centrum wynika że w programie uczestniczy łącznie 35 osób z zaburzeniami psychicznymi (21 osób w 2011 r. oraz 14 osób w 2012 r.) którzy zostali objęci oddziaływaniami w ramach ścieżki reintegracji z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji. Zajęcia te mają na celu wypracowanie umiejętności interpersonalnych w kontaktach z drugim człowiekiem. Poza tym, położono także nacisk na aktywne metody poszukiwanie pracy, możliwość prezentacji siebie i swoich silnych stron, prawidłowe zaprezentowanie się w czasie rozmowy kwalifikacyjnej. Celem projektu jest aktywna integracja propagowana przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Również w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne oraz punkt udzielanej pomocy w uzyskiwaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z którego korzystają również osoby z zaburzeniami psychicznymi (nie jest prowadzony rejestr osób korzystających z w/w pomocy).

Przedłożoną przez Dyrektora Centrum informacją w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniony jest Pełnomocnik Starosty d.s. Osób Niepełnosprawnych który prowadzi kampanie informacyjną kierowaną również do osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2012 roku Pełnomocnik brał dwukrotnie udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych dla osób niepełnosprawnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wlkp. Ponadto informacje nt. uprawnień, możliwości wsparcia w funkcjonujących na terenie powiatu Środowiskowych Domów Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej a także Domu Pomocy Społecznej – przekazywane są przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie m.in. podczas wizyt w środowisku lokalnym.

[Dowód – akta kontroli str. 263-270]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

9. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że powiat gorzowski posiada Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2015. Program został przyjęty Uchwałą Nr 88/XIV/2012 Rady Powiatu Gorzowskiego z dnia 24 kwietnia 2012r. w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2015 na lata 2009-2015.

Celem głównym Programu jest „tworzenie warunków do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach realizacji Programu wyznaczono 5 zadań tj.:

- 1) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości Społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 4) Działanie podejmowane w zakresie zapewnienia ochrony i udzielenia Pomocy osobą dotkniętym przemocą;
- 5) Oddziaływane na osoby stosujące przemoc.

Do każdego z wymienionych zadań wyznaczony jest podmiot odpowiedzialny (PCPR, Policja, OPS, gminne zespoły interdyscyplinarne), sposób i termin realizacji. Jak ustalono podczas czynności kontrolnych powiat opracował lokalny Program, który realizuje od kwietnia 2012 r. Zadania wyznaczone w Programie w badanym okresie (tj. przez 2 miesiące obowiązywania Programu) są realizowane. Zgodnie z Programem powiat realizuje program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie; przeprowadził diagnozę skali przemocy w rodzinie i jest w trakcie realizacji projektu pn. „Program Profilaktyczno - Terapeutyczny w rodzinach zagrożonych problemem przemocy w rodzinie realizowany na terenie powiatu gorzowskiego w 2012”. Udziela profesjonalnej pomocy rodzinom m.in. przez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, są ogłaszane stałe informacje o możliwości skorzystania z profesjonalnej pomocy, planowane są kampanie społeczne, konferencje i spotkania edukacyjne w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, podnoszenie

poziomu społeczeństwa realizuje się m.in. poprzez udostępnianie do publicznej wiadomości (Bip, prasa lokalna itp.) informacji z zakresu przemocy domowej.

Na 5 konkretnie wskazanych w Programie zadań do dnia kontroli w zrealizowano 3 zadania, w toku realizacji są 2 zadania, przy czym realizacja programu rozłożona jest na lata 2012-2015.

[Dowód – akta kontroli str. 271-300]

Nie stwierdzono uchybienia w realizacji zadania.

Opracowywanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Jednostka w roku 2012 opracowała i jest w trakcie realizacji programu służącemu działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Zadanie realizowane jest dzięki pozyskaniu środków przystępując do otwartego konkursu ofert „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Celem projektu jest poprawa sytuacji osób zagrożonych przemocą, a także zmiana postaw i zachowań osób stwarzających zagrożenie przemocą. Odbiorcami będą: 6 rodzin mieszkających w powiecie gorzowskim wytypowanych na podstawie danych PCPR oraz informacji uzyskanych od innych przedstawicieli służb pierwszego kontaktu z problemem przemocy w rodzinie, pracownicy jednostek pomocy społecznej powiatu, społeczność lokalna. W ramach Projektu przeprowadzane będą zajęcia przez 2 specjalistów (w każdej rodzinie po 20 godzin przez 10 tygodni), utworzone zostanie Pogotowie Kryzysowe działające przy każdej gminie objętej programem, gdzie osoby uwikłane w problem przemocy będą mogły skorzystać ze specjalistycznej pomocy. Planuje się także spotkania podsumowujące, na których będzie dokonana ocena działań oraz ewentualne wskazanie do dalszego planu pomocy rodzinie. Poza tym działania przewidują zajęcia warsztatowe dla wytypowanych rodzin, przez 7 tygodni po 2 godz. oraz 8 godzinne szkolenie dla pracowników pomocy społecznej i spotkania kulturalno-społeczne dla mieszkańców powiatu. W realizację Projektu zaangażowani są m.in. pracownicy ośrodków pomocy

społecznej, kuratorzy sądowi funkcjonariusze policji, zespoły interdyscyplinarne, telewizja lokalna.

Dzięki powyższym działaniom rodziny dotknięte problemem przemocy domowej w zintensyfikowany sposób otrzymają pomoc, rozszerzona zostanie oferta specjalistycznej pomocy oraz edukacja społeczna. Całkowity koszt projektu wynosi 39100,00zł.

Powiat opracowuje i realizuje ustawowo wskazany program profilaktyczny.

[Dowód – akta kontroli str. 301-308]

Nie stwierdzono uchybienia w realizacji zadania

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej.

W toku kontroli ustalono, że Powiat Gorzowski udziela pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie między innymi poprzez zapewnienie całodobowego schronienia w ośrodku interwencji kryzysowej. Za realizację tego zadania odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Siedziba OIK mieści się na terenie Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim ul. Stawna 40. Do tego zawarta jest stosowna umowa z dnia 26 lutego 2010r. pomiędzy PCPR w Gorzowie Wlkp. i Domem Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2011r nie wpłynął żaden wniosek o pomoc w postaci zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia.

Powiat nie zapewniał osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

[Dowód – akta kontroli str. 309-312]

Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Program korekcyjno – edukacyjny realizowany był w formie warsztatów grupowych i konsultacji indywidualnych. Zrealizowano 14 spotkań. W 2011r. łączny czas programu obejmował 60 godzin dydaktycznych. Liczba godzin jest zgodna z Wytycznymi do tworzenia modelowych programów Korekcyjno - Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, (załącznik

nr 2). Dokumentacja zawiera listę obecności datowaną i podpisywaną przez uczestnika programu. Zajęcia realizowano wg harmonogramu ustalonego z Kierownikiem Zakładu Karnego w Słońsku, a zajęcia odbyły się w terminie od 13 czerwca do 25 lipca 2011r. i od 14 czerwca do 30 lipca w 2012r. Realizacja edycji programów odbyła się w zakładzie karnym. Do tego zostały zawarte stosowne Porozumienia pomiędzy PCPR w Gorzowie Wlkp. i Zakładem Karnym w Słońsku. W roku 2011 realizatorami Programu było dwóch specjalistów, posiadający wykształcenie magisterskie ze specjalnością: pedagogika opiekuńczo - wychowawcza; psychologia w zakresie społeczna psychologia kliniczna. Ukończone szkolenie podstawowe obejmujące 105 godz. zajęć z zakresu – Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzone przez Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości Polskie Towarzystwo Psychologiczne w Warszawie. Przedłożona dokumentacja zawiera kserokopie dokumentów poświadczających kwalifikacje realizatorów programu w roku 2011 i 2012. Wszyscy specjaliści posiadają odpowiednie przygotowanie do realizacji zadania. Dyrektor PCPR zawarł umowy-zlecenia z specjalistami prowadzącymi oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Dokumentacja dotycząca problemu przemocy domowej gromadzona jest w osobnym segregatorze. Skontrolowano 100% dokumentacji.

Do Programu przystąpiło w 2011r. 13 osób, ukończyło 10 osób (tj. 77%). Każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie z wyszczególnieniem tematyki przeprowadzonych zajęć i ilością godzin. W 2012r. do Programu przystąpiło 12 osób Program jest w trakcie realizacji.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą realizacji edycji programu dla sprawców przemocy. Dokumentacja obejmuje – faktury, umowy z prowadzącymi zajęcia, listę płać do wypłaty rachunków za prowadzenie zajęć w ramach Programu, sprawozdanie z realizacji zadania prowadzenia zajęć korekcyjno-edukacyjnych, nie budzi zastrzeżeń. W toku kontroli przeanalizowano 100% dokumentacji z realizacji zadania.

[Dowód – akta kontroli str. 313-326]

Nie stwierdzono uchybienia w realizacji zadania.

10. Środki finansowe na realizację zadań powiatu.

Zgodnie z przedłożoną przez Dyrektora Centrum informacją o środkach na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. w latach 2011/2012 nie zaplanowało środków

finansowych na następujące zadania wynikające z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. z 2009 r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.):

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status osoby uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki (...) i pomocy w integracji ze środowiskiem (...).
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

O ile na dwa pierwsze z wymienionych zadań ma wpływ liczba wniosków o tę formę pomocy i w badanym okresie nie było na nie zapotrzebowania, o tyle zadanie dot. szkolenia kadr pomocy społecznej jest zadaniem ciągłym i występuje na nie ogromne zapotrzebowanie. W każdej chwili również mogą wystąpić potrzeby w dwóch pozostałych obszarach. W przypadku planowania budżetu na działalność funkcjonowania domów pomocy społecznej w powiecie gorzowskim środki zostały zmniejszone w 2012 roku o 104 956,00 zł (z 4.962.172,00 zł do 4.857.216,00 zł) w stosunku do roku 2011.

[Dowód – akta kontroli str. 327-328]

Stwierdzono istotne uchybienia w planowaniu budżetu na realizację ustawowych zadań.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Wymaganych kwalifikacji pracowników socjalnych oraz Dyrektora jednostki.
2. Prowadzenia szkoleń i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.
3. Realizacji zadania dotyczącego zdiagnozowania i udzielenia informacji oraz wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi
4. Organizacji i realizacji zadania z zakresu specjalistycznego poradnictwa.
5. Opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
6. Realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji specjalistów przygotowanych do realizacji programu.

7. Realizacji zadania dotyczącego opracowywania i realizowania programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Podnoszenia kwalifikacji poprzez szkolenie merytoryczne dla pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Organizacji pracy w Centrum (brak możliwości oceny zabezpieczenia etatowego do realizacji zadań pomocy społecznej).
3. Realizacji zapisów ustawowych dot. czasu oczekiwania na miejsce w Domu Pomocy Społecznej.
4. Braku zabezpieczenia środków finansowych na pomoc dla cudzoziemców którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status osoby uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem oraz na osoby usamodzielniane a także pomocy w integracji ze środowiskiem; pomocy pieniężnej na usamodzielnienia oraz na kontynuowanie nauki; szkolenia i doskonalenia kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Dyrektor jednostki.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie książki kontroli – poz. nr 2.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., drugi Staroście Powiatu Gorzowskiego, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Dyrektor:

.....
Krzysztof Frisoli
Starszy Inspektor

.....
Joanna Kędzior

.....
Wiesława Mikołajczyk
Inspektor

Gorzów Wlkp., dnia 16 sierpień 2012 r.

Gorzów Wlkp. 31 lipiec 2012 r.